

Hermed følger elevernes rejseberetning fra studieturen 2025.

Som altid er vi dybt taknemmelige for de fonde der er med til at gøre turen muligt for alle elever at deltage i uagtet deres økonomi.

Tak lyder til Kirsten Wiedemans Mindelegat, Rita og Svend Knudsens Rejsefond samt Liljekonvalfonden.

Hortus botanicus Leiden:

Vi ankom tidligt til Leiden, som det allerførste stop i Holland direkte fra bussen. Vi begyndte besøget med en rundvisning af havens lokale guides. Vi fik fortællingen om historien bag haven, som oprindeligt var en studiehaven, der blev brugt til uddannelse og research af datidens forskere. Vi blev introduceret til vigtige personligheder, der var med til at stifte haven, som b.la. botanisten Colius Cluseus, som også introducerede tulipanen til Holland. Vi blev vist igennem staudebede med gamle lægeplanter og urter, hvor der hørte sjove historier til. I gamle dage brugte man planterne medicinsk ift. Deres udseende.

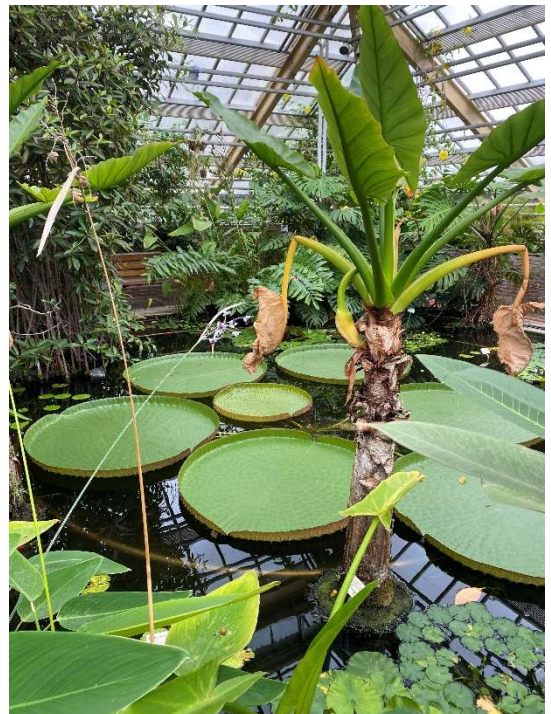
I indgangen til haven finder man et treetagers væksthuse med eksemplarer af sukkulenter, kaktus og kødædende planter og en samling præhistoriske planter.

I haven står der b.la. et orangeri fra 1748, med adskillige eksemplarer stående udenfor. Efterfølgende gik vi en tur igennem væksthuse. Samlingen bestod primært af sydøstasiatiske regnskoveplanter, grundet Hollands historie med krydderihandel. I denne samling kunne man finde eksemplarer af kardemomme og flere sjældne sorter af Arum familien. Viktoria amazonica stod som centralaksen i en yderst imponerende eksotisk plantesamling. Dertil kunne man opleve adskillige kuriositeter af euforiserende planter, såsom coca-planten, som haven har fået særlig tilladelse til at bevare. I slutning af vores væksthustur kunne man passere forbi orkide-samling der indeholdt en afdeling med eksemplarer der endnu ikke var beskrevet systematisk.

Udendørsarealerne huser adskillige velholdte afdelinger såsom en japansk have og en visuel fremstilling af tidligere systematiske planteopdelinger (præ-linné).

Alt i alt var besøget i Hortus botanicus Leiden berigende og lærerig.

Skrevet af Simon, Mathilde og Frederik

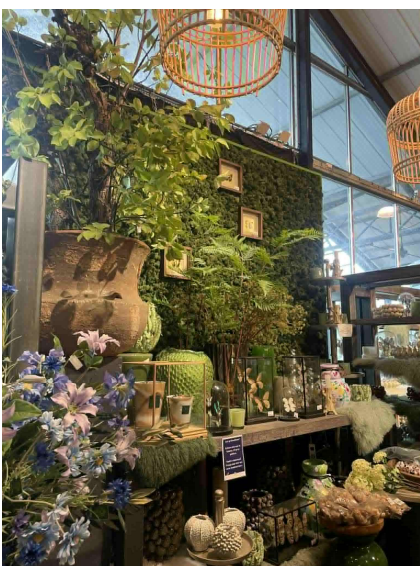
Tuincentrum de Bosrand

Efter besøget i botanisk have, besøgte vi Tuincentrum de Bosrand, et familieejet havecenter beliggende i Wassenaar, cirka en halv times kørsel fra Amsterdam. Havecenteret drives som en kæde af 5 store butikker, med over 500 ansatte. Virksomheden drives i dag af Marja og Koos van Haaster og deres seks børn.

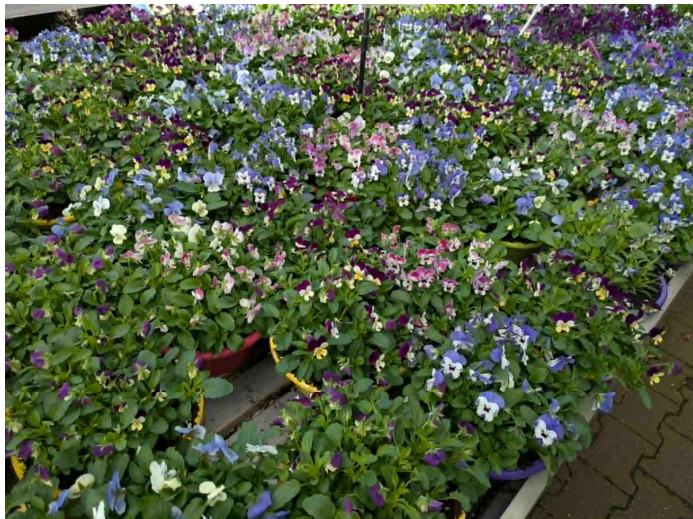

Selvom vi godt kunne fornemme at havecentret, i nærværende periode, var midt i et sæsonsifte til jul, gav det et fint indtryk af hvad havecentret ønsker at tilbyde sine kunder. Der var tænkt over kundens vej igennem butikken, så man som kunde, ikke kunne være i tvivl om hvilken vej man skulle gå, til trods for stedets størrelse.

Butikkens foyer var et farverigt sammenspil af finurlige krukker, farverige vaser, smukke, kunstige blomster i voluminøse vareopstillinger.

Herefter blev man mødt af et område fyldt med blomsterløg, herunder tulipanløg og alliumløg som kunne gøre enhver haveentusiast glad. Derefter kom halloweenpynt, tøj, krukker, havemøbler, indendørs planter, kunstige planter og interiør. Der var også et stort område udenfor med haveplanter, samt en velbesøgt cafe i midten af det hele.

friste af de mange muligheder.

De Bosrand er et havecenter med noget for enhver smag og det er svært ikke at lade sig

PLANTENTUIN ESVELD OG KANALRUNDTUR I BOSKOOOP

ROSKILDE TEKNISKE SKOLE, 3. HOVEDFORLØBS GARTNER

PÅ BESØG HOS ESVELD PLANTENTUIN

DEN NYE TAKSONOMI

Besøget hos planteskolen Esveld var meget spændende og interessant for os planteentusiaster, hvor vi fik en rundvisning af Cor van Gelderen, som er 5. generation af planteskolen. Han er en sandt mester indenfor ahorn, og startede derfor ud med at lære os om den nye taksonomi indenfor Acer, som snart udkommer i samarbejde med The Maple Society.

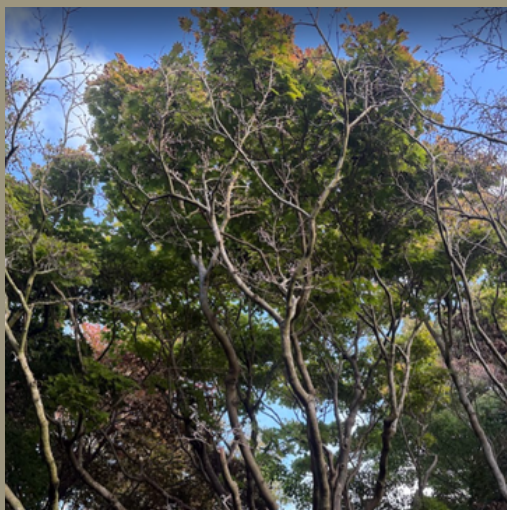

PLANTESKOLEN ESVELD

Planteskolen blev grundlagt i 1865 af familien Van Gelderen, og har sidenhen haft fart på.

De er kendt for deres store og meget spændende samling af acer, som består af over 1000 forskellige sorter, hvilket højst sandsynligt er den største samling af acer stående på et sted i hele verden.

Dette er ikke den eneste samling, som findes på planteskolen. Der var også samlinger af Hydrangea, Buxus, Camellia, Japanske Azalea og mange mange flere.

Hovedattraktionen i samlingen er deres omkring 150 år gamle Acer shirasawanum 'Aureum', som er den ene af de to ældste i verden. Ifølge Cor stammer alle Acer shirasawanum 'Aureum' fra disse to træer, hvor det eneste træ i Europa er stående i Esveld.

PÅ BESØG I BOSKOOP

PÅ TUR I KANALERNE

Efter en dejlig frokost, og fantastisk rundtur hos Esveld planteskole stod der en guidet kanalrundtur i Boskoops gartneriers kanaler på programmet.

Her fik vi set mange forskellige planteskoler fra vandet, og fik gode historier med på vejen af vores gode guide Nico.

Tomato World

Onsdag morgen tog vi til Tomato World i området Westland. Vi havde været nødt til at bytte om på vores besøg, fordi vi ikke måtte have besøgt et andet sted samme dag, inden vi kom. På grund af strenge hygiejnekrav til at besøge væksthuset.

Vi skulle igennem steriliseringslinje, med desinficering af hænder og sko, samt have kirtler, hårnet, handsker og skoovertræk på. Garderoben blev lige opgraderet.

Tomato World fungerer, som et innovations- og formidlingscenter og vores besøg startede med en indkøring stedet historie og væksthushandelsen i området.

Tomato World ligger i Westland, som er kendte for områdets væksthushandelsen. Her fortalte de om, hvordan der eksperimenteres indenfor alt fra udvikling af sorter, frøformering, dyrkningssystemer, implementering af alternative vækstmedier i produktion og sidst, men i særdeleshed, den stigende brug af robotteknologi.

Dernæst fik vi en ganske særlig rundtur i deres væksthushus, der samarbejder med forskellige virksomheder i branchen og fungerer som et demonstrationsvæksthushus. Nogle af deres samarbejdspartnere er bl.a. Koppert, som er kendt leverandør af biologiske bekæmpelse samt Svensson, som leverer klimaløsninger.

De dyrkede podede tomater i bats. De gav hver plante 2-3 stammer, så der samlet var 5 stammer per bat. Stammerne var farvekoordinerede i et system, hvor første stamme på planten havde hvid snor, anden stamme gul og tredje stamme rød.

Mange steder var der installeret sensorer til at måle alt fra temperatur, lys, relativ luftfugtighed, CO, vandindhold i gromåtterne, frugt og længdevækst. Og som noget helt nyt, havde væksthuset fået installeret sit eget 5G-netværk, der via en computer samler alle data sammen, for at man automatisk kan styre produktionen.

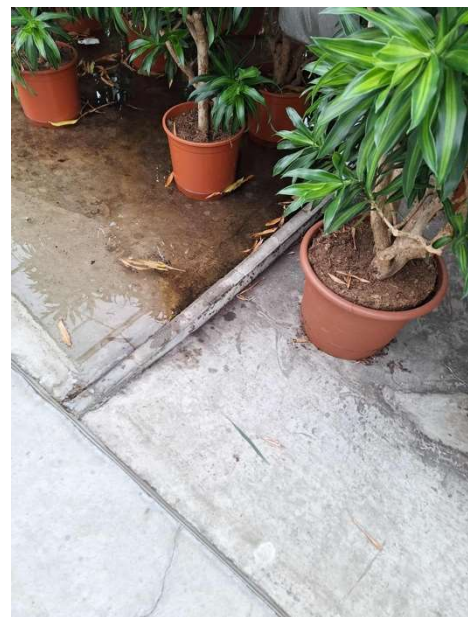
Fachjan Project Plants er en af verdens største leverandører af tropiske og subtropiske planter, samt træer. Fachjan har verdens største produktion af Sanseveria og leverer mange XXXL planter verden over, f.eks. til zoologiske haver, indendørs svømmehaller og cruiseskibe. Fachjan importere omkring 60% af deres planter og de resterende 40% producere de selv.

De store planter bliver leveret i op til 30 fods containere. De bliver herefter sat direkte i karentæne, hvor planterne systematisk bliver checket for skadedyr, sygdomme og andre problemer.

CO₂ og vækstlys er ikke noget Fachjan var interesseret i, da det øger væksten for meget, hvilket leder til mere arbejde.

Fachjan deltager i et fælles projekt med andre gartnerier i området, der leverer geotermisk energi og dermed reducere forbruget af naturgas med 13,5 millioner kubikmeter samt mindske CO₂-udledningen med 24 kiloton om året. Dette vil sige at de nærmer sig gratis varme.

Fachjans flod/ebbe-vandingssystem er imponerende. De har ikke vandingsborde, da det er indbygget i deres gulve. Dette er en stor arbejdsfordel når det kommer til store planter.

Kh Jonas, Sebastian, Noah, Oscar og Sylvester

Planteauktionen FloraHolland i byen Almeer

Torsdag morgen besøgte vi Almeer blomsterauktion. Stedet er den største planteauktion i verden og blev grundlagt i 1910. Over 2600 personer fra 44 lande er beskæftiget her. Man kan nemt blive overvældet af størrelsen og det robot-agtige flow.

Vi var der på en stille dag med kun 5.000 containere igennem, hvor en normal dag ligger på 14.000 containere.

Vi blev vist rundt på svalegange gennem de store haller. Vi kunne kun se én hal ud af 10; stedet er enormt.

Aktiviteten i hallerne lignede nærmest en travl gade i Mumbai. På en typisk hverdag handles 43.000.000 blomster og 5.000.000 grønne planter. Disse tal stiger med op til 15% på Valentinsdag og mors dag.

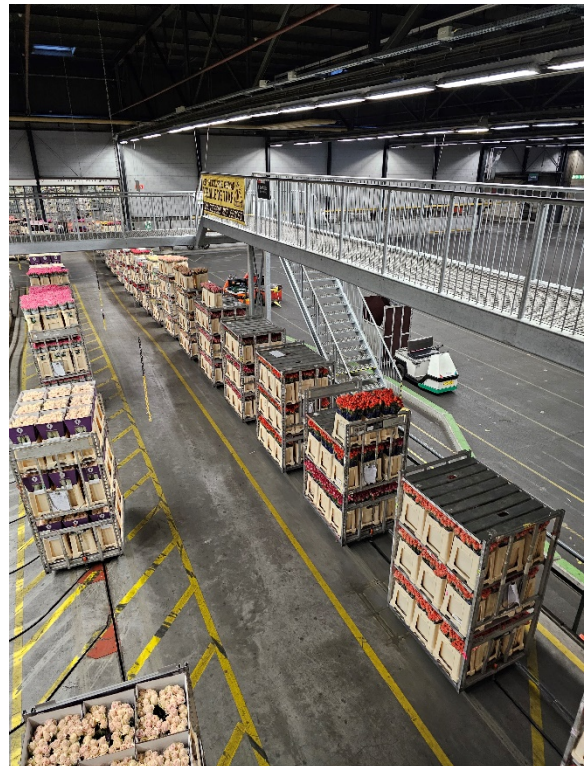
60% af al plantehandel i verden går gennem auktionshusene i Holland. Årligt sælges 10,3 milliarder planter.

Pga. den høje aktivitet i hallerne, er det svært at høre rundviserens forklaringer – men uanset var det en oplevelse.

Vi så også de gamle auktionshaller, som ikke længere er i brug. Tidligere var auktionen mere manuel; da man derved undgik forsinkelse på sine bud. Man mødte op fysisk. Nu er auktionen fuldt digitaliseret og online, men bud-forsinkelser kan stadig forekomme.

Auktionen bliver repræsenteret som et ur, hvor værdien af planten starter højt – man kan byde ind – ved første bud starter en reel auktion som vi kender den.

Såfremt en vare ikke bliver solgt, bliver denne sendt til destruktion på sælgers regning. Dette for ikke at påvirke eget marked.

Explanation of the auction clock

Batches coming next

Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	108 x 50	70	50	23	A 997	32592a
Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	6 x 50	70	50	23	A 997	32591b
Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	12 x 50	80	40	23	A 997	32591a
Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	12 x 50	80	40	23	A 997	32590b
Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	6 x 50	80	50	23	A 997	32590a
Oserian	Lim S Cryst Dark Blu	54 x 50	80	50	23	A 997	32587a

aanvoerder etc = supplier information
land = country of production
bi = reliability index
kwa = quality group

Inspection remarks e.g.

minimum stemlength	80 cm
minimum weight	60 gram
number of buds on a stem	2-3
maturity code	25
number of stems per bunch	MPS A

Oserian		6550	32575a
land	KE	A	A1
Lim S Cryst Dark Blu			

muntcode = monetary unit (1 cent)
prijs = price per stem
koper = buyer's number
gekocht = quantity bought

kar = number of trolleys per batch
a/kar = number of containers per trolley
ehd = total number of containers
ape = number of pieces per container
fustcode = container code
min afn = minimum to be purchased

A02

De stadtsgroenteboer

– Naïma, Tanni, Emilie, Christina,
Anne

Historie

De stadtsgroenteboer er en marked garden beliggende lige udenfor Amsterdam. Startet af 5 venner i 2018 bliver 1 hektar brugt til at dyrke 50 forskellige slags grøntsager og krydderurter, efter de regenerative principper.

De er en del af CSA, som står for community supported agriculture, som er abonnements kasser hvor man køber en andel af høsten før sæsonen. Kasserne kan afhentes inde i byen på forskellige afhentningssteder og sæsonen løber 33 uger.

Spændende er at prisen på kasserne bliver sat af kunderne selv, så de betaler hvad de føler grøntsagerne er værd. På deres webside skriver de hvor lang tid det tager at producere grøntsagerne, og så må kunden vurdere hvad medarbejderne skal have i timen.

De laver også workshops og markvandringer/ man kan også leje deres faciliteter til events.

Besøg

Da vi ankom til haven, blev vi budt velkommen med te, kaffe, kage og de lækreste Belleda-Æbler.

Derefter fik vi en rundvisning af Gabi og Lisa, som fortalte en masse om deres erfaring med at dyrke grøntsager i Polytunnel, interplantning, lave deres egen kompost og meget mere!

Vi fik også lov at smage på nogle af deres mere særlige afgrøder, ligesom Tomatillos eller Mizouna og vi hjalp med lidt lugning i bladgrøntet. Der blev dyrket efter det regenerative markedshav-princip, så alt arbejde blev gjort i hånden og uden maskiner. Til vores overraskelse havde de meget få problemer med skadedyr og sygdomme i afgrøderne.

Til deres forspiring og vaskning/pakning af deres CSA kasser, havde de bygget en ekstra polytunnel med kølerum, til opbevaring af de pakkede kasser, et badekar til vaskning af grøntsager og et skab til spiring af kimplanter. Ved siden af fandtes et ekstra væksthhus hvor der blev dyrket tomater og blomster.

Udover deres egen kompost, bruger de også kompost fra kommunen til jordforbedring, og en gang imellem hønse møg i form af tabletter.

Økonomisk set var det lidt svært for dem til at få det til at køre rundt, og de havde lige nået målet af at få en almindelig gartner- timeløn.

Alt i alt en meget spændende og inspirerende rundvisning og mega seje kvinder der stod bag ved de stadsgroenteboer!!